

fulgte synspunktet, det liberalistiske, om, at alle, der gerne vil være mekanikere, skal hen og have en fuld mekanikeruddannelse, så vil mange af dem jo få en frygtelig skuffelse, når de opdager, at de ikke kan blive mekanikere, og det er jo ikke sikkert, at det fører til flere jobmuligheder, at de i flere år har indstillet sig på at være mekanikere, i stedet for at de på et tidligere tidspunkt blev klar over, at det nok ikke var så let, og at de indtil videre måtte uddanne sig til noget andet.

Kirsten Brosbøl (S):

Men er det ikke også korrekt, at mobiliteten – det ved vi jo – på arbejdsmarkedet et større for de folk, der har en uddannelse? Jeg vil godt have en bekræftelse af, at hvis man har en uddannelse, er det nemmere at komme over i et andet fag, end hvis man ingen uddannelse har, det er nemmere at gå ind og tage et faglært job. For det er jo den situation, en del af de her unge mennesker vil sidde i. I stedet for at have en uddannelse, hvor de måske har været i skolepraktik, måske har en del skolepraktik og en del praktik fra en virksomhed, så kommer de nu til at sidde uden en uddannelse. Gør det ikke deres muligheder på arbejdsmarkedet væsentlig dårligere?

Kl. 15.10

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er somme tider rigtigt, nemlig hvis der kun er en vis overproduktion på et enkelt område, men hvis man bruger det som argument for at lade stå til, så der f.eks. uddannes dobbelt så mange, som der er brug for på et område – og det kunne jo nemt blive tilfældet på f.eks. mekanikerområdet – så tror jeg ikke, den regel gælder længere, for så bliver der så mange, som kommer med en mekanikeruddannelse uden at kunne blive mekanikere, og de søger jo så ind på naboer, og der bliver det meget sværere at komme ind, fordi der i forvejen står så mange mekanikere, der gerne vil ind på de områder.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Hr. Eigil Andersen som medspørger.

Eigil Andersen (SF):

Jeg er meget glad for ministerens erkendelse af, at der er nogle punkter, hvor vi som socialister lægger større vægt på det enkelte menneskes frihed og sætter større fokus på den enkelte persons muligheder, end ministerens eget parti gør.

Og så vil jeg sige, at det jo er ganske fint, at man laver visse forsøg på beskæftigelsesprognoser – de holder bare ofte ikke – men det, som er den bedste reguleringsfaktor, er, at det enkelte menneske jo ikke er interesseret i at uddanne sig til noget, som ikke giver job, og det vil sige, at den enkelte person jo tager hensyn til, når vedkommende giver sig i kast med en uddannelse, om det er noget, der er en udsigt i. Det er i virkeligheden den bedste reguleringsfaktor og som sagt en ægte liberal faktor.

Så vil jeg spørge, om ministeren tror, at de 4.000 unge, der nu vil blive stoppet midt i deres uddannelse, efter at de har brugt tid på den, så sprudler af liv og lyst og siger: Tak, fordi jeg bliver stoppet midt i mit forløb, nu har jeg virkelig lyst til at gå over i en anden uddannelse, som ministeren så anbefaler?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Frihed uden sans for menneskelige og økonomiske omkostninger er ikke den frihed, jeg har dyrket. Jeg mener altså, at der skal være frihed, men inden for realistiske rammer, og når det gælder uddannelsessektoren, ja, så har der aldrig nogen sinde været så meget valgfrihed, som der er nu; det gælder de videregående uddannelser, og det gælder erhvervsuddannelserne. Ganske vist var der såkaldt fri adgang for 30-40 år siden, men det var jo kun for de 5-10 pct., som havde en adgangsgivende eksamen. Nu er det jo 50 pct. eller flere, som har en adgangsgivende eksamen. Så aldrig har der været større valgfrihed, og disse nye korte uddannelser, vi talte om før, er jo med til at give en yderligere valgfrihed, og dem kan man bygge ovenpå.

Vi har et af verdens allerbedste erhvervsuddannelsessystemer. Jeg tror ikke, det findes bedre i hele verden. Det bliver altså ikke bedre af, at vi laver kostbare og perspektivløse blindgyder, når de unge strømmer til områder, hvor det er helt sikkert, at f.eks. kun halvdelen vil kunne få job.

Eigil Andersen (SF):

Nu har vi jo altså fået belyst, at den sikkerhed med hensyn til job ikke er til stede, og ministeren vil heller ikke give den, og så er det jo sådan set sat en hel del på plads.

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål fra før, nemlig: Tror ministeren, at når man som ung har været i gang med en uddannelse, man har gennemført halvdelen af den, man har brugt sin tid på det, man har lyst til det arbejde, og så bliver